

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок № 10, П. 2. 2-й. Конт. почт. шк. № 143322. Адреса для телеграм: — „Діло“, Львів — Гол. редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописи не звертаються.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА: Місячний в крив. 450 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 750 лір, Німеччині 750 марк, Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. кр., Румунії 150 лей, Болгарії 750 лев, Австрії 750 ш. — Збірка адреси і зол.</p>	<p>в справі оголошень ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.</p>
---	---	---

На передодні отворення сойму й сенату.

Отворить сесію президент Мосціцький. — Експозе мін. скарбу Чеховича. — Димісія авторів драконського декрету? — Консерватисти організуються.

Варшава, 10. листопада 1926.

Вчора й сьогодні відбулися численні наради різних соймових клубів, що займалися актуальними справами з приводу скликання соймової сесії. Радили клуби: Український, Білоруський, Німецький, а також парламентарна комісія ППС. Жидівський Клуб. Усі клуби займалися передовсім справою участі в торжестві отворення законодавчих тіл на замку. Згадані вище клуби ухвалили адержатися від участі в тій параді, розуміється, кожний з інших причин.

Отворення сесії сойму й сенату назначено на замку на завтра, год. 14. Церемонія досі не подано до прілюдного відома. Він буде оголошений ще сьогодні. На всякий випадок левна річ, що ціле торжество буде тривати дуже коротенько, не довше 2 хвилин. Візьмуть у ньому участь крім послів і сенаторів також журналісти. Вчора вирішено також, що перше пофривальне засідання сойму відбудеться ще таки завтра. На ньому виступить мін. скарбу Чехович зі своїм експозе.

Сенат значе свої праці в понеділок. Одночасно радитимуть різні соймові і сенатські комісії.

„Роботник“ повідомляє, що в політичних колах запевняють про недалеку димісію Кучинського, на чальника виділу в міністерстві внутрішніх справ, одного з головних авторів пресового декрету. Є теж чутка, що небагом має уступити Гжибовський, шеф кабінету президента ради міністрів, якого вважають творцем пресового декрету.

Новооснована консервативна партія, якої організатором є кн. Януш Радзівіл, спирається на існуючий уже „консервативний організації державної праці“, на частині краківських „станьчиків“ і на групі великої магнатурії під проводом амбасадора Хлаповського. Нова партія має вилікувати зі своєї програми монархізм. В управі партії засідають: кн. Януш Радзівіл, амбасадор Хлаповський, проф. краківського університету Кшижановський і ректор вилеського університету проф. Здзеховський.

Ліквідація англійського страйку?

Лондон, 12. листопада 1926.

Тут загально думують, що небагом пологотиться конфлікт в угляному промислі. На нинішнім засіданні делегатів шахтарів западе рішення щодо оконечних умовин, опрацьоване міжміністеріальною угляною комісією в порозумінні з виконавчим комітетом шахтарів.

Оконечне упривильнення справи може проволіктися наслідком евентуального переслання опрацьованих умовин до поодиноких копалень. У викиданні дальших подій виконавчий комітет шахтарів і власники копалень займають неутральне становище. Умовини передбачують між іншим утворення міжнародного трибуналу, до якого можна буде висилати всякі зажалення і скарги проти регіональних умов, які не дадуться погодити з деякими вичисленими умовинами. До того трибуналу пересилатимуть також тексти умов, які передбачують час денної праці понад 7 год.

Власники копалень оголосили зажа, яка доказувала би, що ті кола ставляться критично до умовин угоди, пропонованої урядом.

Отворення французького парламенту. — Довіра для уряду.

Париж, 12. листопада 1926.

Нині отворено французький парламент після тримісячної перерви. Згідно з бажанням уряду, котрий поставив завою довіри, палата депутатів 365 голосами проти 207 лівали відіслати всі інтерпеляції до часу після ухвалення бюджету.

Втікають із Палестини.

Варшава, 12. листопада 1926.

Останніми часами впадає в очі часова еміграція Жидів із Пале-

стини до Польщі. Вертати хочуть і ті, що зрештою польського громадянства — наслідком великої економічної кризи в Палестині. Польські консульські власті не хочуть давати в таких випадках віз, тому жидівські ділячі роблять заход в польському уряді, щоби влекшити новим палестинським горожанам поворот до Польщі. Отже хвиля жидівської рееміграції готова знову розлитися по шлії Польщі.

Повстання в Пагестані проти СРСР.

Москва, 12. листопада 1926.

Сюди прийшли вістки, що в Дагестані вибухло повстання тубільців, звернене проти влади СРСР. Вислано карні відділи для здавлення повстання. Ідуть бої, про вислід яких нема покищо ніяких достовірних даних.

Більшовицько-турецький союз.

Лондон, 12. листопада 1926.

„Таймс“ повідомляють із застереженням, що Чічерін і Тевфік Руді бей підпишуть нині в Одесі договір у справі союзу. „Ізвестія“, обговорюючи стрічу Чічеріна з турецьким мін. закордонних справ, зазначають, що взаємини між обома державами утриваються. Часопис сподіється, що винина думок між обома держ. мужами матиме такі корисні наслідки, як підписаний м.р. в Парижі пакт про неагресію. Шлій ряд договорів між обома державами стає на перешкоді імперіалістичним плянам Англії на близькому Сході.

Землетрус.

Рим, 12. листопада 1926.

Вчора в Катані в 15. год. був землетрус. Тривав п'ять секунд. Серед населення повстав переполох. Матеріальних шкід не було.

Демонстрації безробітних у Дрогобичі.

Дрогобич, 12. листопада 1926.

Нині перед полуднем відбулася демонстрація безробітних із Борислава і Дрогобича, при участі більше як 1000 демонстрантів. Кімна і піша поліція розігнала демонстрантів. Староста прийняв депутацію безробітних, яка пропозувала йому домагання в справі збільшення запомог, прицілювання харчі і угля. Староста запевнив депутацію, що власті поробиши заходи, щоби прийти безробітним з помічю. Депутація повідомила про той вислід демонстрантів.

По ограбленню каси.

Самбір, 11. листопада 1926.

Після ограблення тутешньої почтової каси поліція в розшулі киулася на всі боки. Арештувала 9. ш. м. в ночі Українця австрійського інваліда, кайку на праву руку, без польської ренти, правника Остала Коберського, що в 2 год. рано 8/11 вернувся з кооперативного зїзду зі Львова. Крім того його сестру та писарку у д-ра Кішули Філіппіну, що в критичний час була в Стрию. Почтареві Юркевичеві та поліції тут видно прикидівся український „саботаж“. По розвазі поліція випустила Коберського і Філіппіну, а лишила на доше Остала Коберського, хоч нападений бачили грабжників з обома руками. Для товариства Коберському приваршувала поліція ще „істинно-руського“ Карчевильського і Полека-патріота Коберського, як підозрілих, складаши в цей спосіб трійку велими оригінальну і накликавши на українських інвалідів, безруких і безногих великий страх. Такий покищо успіх остянула тутешня поліція.

Доразовий суд у Львові.

Львів, 12. листопада 1926.

В понеділок відбудеться у Львові доразовий суд над б. матросом Гердоном, убийником Станькової з Левадички. Судові буде проводити ст. суддя Малицький, обавувачуватиме прок. Сивалек.

Підвишка цін хліба у Львові?

Львів, 13. листопада 1926.

Львівські пекарі домагаються підвишки цін хліба на 63 сот. від кг., мотивуючи своє домагання зростом цін муки, яка тепер коштує 65 сотиків. Репрезентанти консументів спротивилися підвишці на виробничому засіданні т. зв. шинькрової комісії. Найближче засідання магістрату має вирішити справу нової цін, яка обавуваватиме від понеділка.

Біржа.

Гроші.

Долар у приватних оборотах 9.02.

Золото: 20 австр. корон 3600—3650, 20 фр. франків 3050—3380, 20 нім. марок 4220—4250, 10 рублів 4600—4650.
Срібло: австр. корона 061—063, 5 австр. корон 330—340, австр. флорен 165—170, рубель рос. 265—270, копійки за рубль 132—136.

Збіжжя.

Пшениця краєва даярська 48—49, шениця краєва селєська 46—47, жито галицьке 3725, 3475, ячмінь галицький броварний 3275, 3475, ячмінь галицький до перемелювання 3000—3100, ячмінь палестинський 2800—2900, овес галицький 30—31, кукурудза 2900, фасоль 31—32, фасоль біла 40—43, фасоль колірова 33—35, фасоль краєва 4150—4350, горох пів-Вікторія 72—82, горох —4350, горох бобик 34—36, зика 3600—3700, 49—55, бобик 34—36, зика 3600—3700, сіно прасоване 700—800, солом 3800, сіно прасоване 425—450, гречка 3300—3400, прасована 425—450, ріпак 6200—6400, отруби льон 6100—6300, ріпак 6200—6400, отруби жито 2150—2250, крупи гречані 6850—6880, крупи ячмінні 4950, пшавка 4850—4900, коношина червона 33500—38500, мак сімий 17500—18500, мішки жито 190, мішки ужувані 180 зол.

Наш парламент.

Львів, 13. листопада 1926.

Після осін — це час, в якому звичайно відбуваються річні загальні збори наших осередніх установ: культурних, освітніх, економічних, а часто й торговельно-фінансових. Осінній час є найдогіднішою хвилиною для перегляду вислідів пройденного шляху, для оцінки приносованого методу, для вложеної праці, для намічення на основі досвіду нових розв'язків доріг.

В такому часі збирається і Народний Зїзд, найвища установа Українського Національно-Демократичного Об'єднання, щоби розглянути й оцінити свої дотепершні організаційні досягнення та намітити способи й засоби дальшої організаційної праці, дальшої розбудови української всенародньої партії.

Перед війною, в умовах австрійського конституційного життя, Народний Зїзд з повним правом можна було назвати нашим національним парламентом, установою, в якій проявляється і рішає воля всього народу. Народний Зїзд присвячував увагу всім ділкам українського національного життя, білясував усі наші досягнення, розглядав недостачі на полі політичній, культурній і господарській та вносив обавуваючі велику більшість нашого громадянства постанови в напрямі випривання недостач.

Після війни, в умовах польського ліберально-республіканського конституціоналізму Народний Зїзд ще ні одного разу не міг відбутися нормально.

Українські політичні партії перебувають досі — як не на негальному, то щонайменше на півгальному становищі.

Українське Національно-Демократичне Об'єднання,

— як партія широких мас, як всенародня організація — не має нічого спільного з конспірацією. Свої тези і домагання Об'єднання виставляє зовсім відкрито, формує їх ясно, а свої змагання маркує позитивно, віджодуючи аську дипломатичну двоаначність.

Важко передбачити, як до сьогорічного Народного Зїзду, який має вирішити важкі питання нашого культурно-освітнього й економічного життя, поставиться істнующа на нашій території влада.

Народний Зїзд має відбутися

чоловіки як причину смерті заборону її розлучити на короткі волосся; вона воліла смерті як ходити в неможливій зачісці. Ще 50 літ тому розлучні трупівки із сорому, коли їх дочка остригла собі на хлопчачому волосся. Усі що злочинці «вона»!

Дописи.

Теребовля. (Кооперативне свято). Дня 31, жовтня ц. р. відбулося у нас перше кооперативне свято нашого повіту. В год. 10-її відправи о. кан. Мокшанський целював службу Богу з гарною проповіддю на тему нашої кооперативної. Після великої маси народу — кооператори й гості — урочисто нашіли квіти «Поміч», де в год. 12-її розпочалося кооперативне віче. Це перше кооперативне урядове віче, отвориваю дошкільного промови голову П. С. К. у Теребовлі проф. Чайківський, підчеркнувши значення цього великого свята. Після того відбувалися різні привітання, між якими устною зложив привіт від місцевих українських установ о. кан. Мокшанський, від Союзу Українок о. Кузьмова, від Подільського Союзу Кооперативів д-р Чумак, від читальні «Прогресу» у Кривині п. Заставний і від кооперативів в Кобиловцях п. Бундз. По привітках виступив з промовою інж. Ст. Маджаревич, дир. П. С. К., закликаючи наряд до ширшої співпраці й інтеграції на кооперативній ниві. По ній говорив о. Кузьма на тему загальної кооперативної, а зніма зображення ще голос п. Крушельницький зі Слобідки Старої, зложивши гарно значення кооперативу для нашого села. Свято закінчило ширшою подорожкою для всіх присутніх проф. Чайківський. У святі брала участь велика сила українського населення з провінції і з самого міста. Враження гого нашого першого кооперативного свята було чудове, що дає заповунок на зразок будучини нашого елементу в політі. Після свята мав відбутися поїзд урядових міста і сільської фотографії, одячає наше старство й одно і друге заборонило, хоч кооперативні свята з походами відбулися в різних містах Галичини й Волині без ніяких перешкод. Так виглядає наше тутешнє життя в добі «моральної санаші»!

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це на-родня фортеця, це певний захист в добі нехотіти!

З судової салі.

Каря смерті за § 58.

Тернопіль, 10. листопада.

Дня 8. листопада 1926 відбулася перед лавою присяжних в Тернополі карна розправа проти Михайла Білого, 37-літнього господаря з Березовиці Великої і 21-літнього парубка Омеяна Ячмінського з Острова пов. Тернопіль за злочин державної зради з § 58 зак. карн. до ч. стр. Ур. 1037/26. На основі акту обвинувачення Михайло Білий і Омеян Ячмінський мали належати до комуністичної партії Західної України і шляхом книжок поширювати комуністичні ідеї серед своїх односельчан. До їх справи прилучено також і Михайла Анткова, господаря з Острова, котрий переселив довший час у сільській являхні, але остаточно проти нього слідство припинено. Розправа не викликала зацікавлення, бо Білий або Ячмінський належали до комуністичної партії, а вина Білого полягала в тому, що при домашній ревізії знайдено у нього дві книжки, на думку поліції і прокуратури дуже небезпечні, бо трактували про комунізм. Ячмінський знову — хочеш тільки напір грамотний, допустивши державної зради тим, що з радикального віра в Тернополі перед жинавими ц. р. приніс домім і передав Анткову пакет з комуністичною бібудою, яку одержав там від якогось невідомого Жиди з переважаючим оком і жині, нечитачий його, передав Анткову, котрий різнож не титав цієї бібуди, а навіть пакету не розглядав. Присяжні дев'ятьма голосами погодили вини Білого з § 58 і 65 зак. карн. і щодо Ячмінського заперечили § 58 з к. а потвердили тільки питання в напрямі § 65 з к. заворушення публічного спокою. З уваги на пердик трибуналу під проводом радника Острівського узнав Михайла Білого винним злочин державної зради з § 58 і 59 з к. і заворушення публічного спокою з § 65 зак. карного і по думці § 59 зак. карн. засудив його на кару смерті через повішення, а Омеяна Ячмінського на кару однорічної тяжкої являхні і за злочин з § 65 з к. Вердикт лави присяжних викликав серед присутніх, не відносячи судді фактичних, які в цілому Тернополі, величезне враження, бо засуджено на смерть людину за те, що знайдено в його хаті дві неблагонадійні чи нещасливі книжки! Лава присяжних складалася з польських селян і двох польських поміщиків, зга. посесорів. Обвинувачував лідер прокуратури Голембівський, боронив місцевий адвокат д-р Розенфельд, котрий, хоч добрий боронець, до політичних оборон не надається зовсім, бо для них не має майже ніякого аргументу. Проти анроку згодилося оборона зажадання не-законності. Засуджений на кару смерті Михайло Білий проголошення вирок прийняв спокійно.

Для вигоди Вл. Львівських Газдинь

905

як новість

що всілякі товари, закуплені в тій фірмі, починаючи від 10 кг. відсилає П. Т. Клієнтам до хати без особної винагороди.

Е. Діаманд, пл Краківська 15

Нові книжки й видання

(прислани до редакції).

КНИЖКИ:

Д-р Кость Левицький: ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ ВІД 1848—1914 Р. том I. Львів 1926. Накладом автора, ст. 432, 86 ілюстрацій. Ціна 15 зол.

Омеян Терлецький: ЕЛЕМЕНТАРНА ГЕОГРАФІЯ Львів 1926. Накл. «Рідної Школи», ст. 82.

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ «ДНІПРО» на 1927 р. Львів 1927. Накл. «Українська Т-во Допомоги Емігрантам з Вел. України». Зміст: Е. Маланюк: Уривок з «Варяга» (вірш) Д. Андриєвський: Симон Петлюра. М. Левицький: Таких було багато (опов.). Ю. Ліпа: Офіра (драм. сцена), В. Дудко: Улір (опов.). Ст. Сірополко: 3 життя української коляної в Москві. Д. Довжик: Сеґеті сепара.

«ТОВАРИШІ» КАЛЕНДАР-МАЛА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ на р. 1927 з провідником по Львові і краю, ст. 120+50. Зміст: Календарієм. Всесвітній історичний календар. Український істор. календар. Загальні відомості з агрономії. Наша земля. Держави всього світу. Союз Радян. Соціал. Республік. Скільки України на світі. Українська преса. Господарство світу. Польська Республіка. Українські школи. Чоловік. Дітварами.

ГРІХИ МОЛОДОСТІ, комедія на 3 дії, перепілка В. Мартиневича. Тернопіль 1926, ст. 46.

Омеян Горчинський: УСТАВ БОГОСЛУЖЕНЬ на рік 1927. Львів 1926. Накл. Священної Кооперативної «Власія допомога», ст. 223.

ЖУРНАЛИ:

ЛІТЕРАТ.-НАУКОВИЙ ВІСНИК, кн. XI. листопад. Зміст: Володимир Гнатюк (від редакції). О. Грицай: Cordis letitia. А. Карашевич: Вісність. Заняття. У слоту. Так говорив Заратустра. Нерви. Країна: Кривавим листом котира падолист. Д. Лукіничов: Немирища пісня. Л. Ворзак: Букет проліска. А. Животко: Визвольний рух на Подоллі. Д-р Я. Горчинський: Англійська література XIX і XX ст. С. Сірополко: VI-ий міжнародний бібліотечний зїзд у Празі. Ф. Порше: Роль мрії в новітній життє. Ю. Ліпа: Львів. В. Дорошенко: Пам'яті В. Гнатюка. В. Гнатюк: Автобіографія. Д. Д.: Консолідація мисловитості.

КУЛЬТУРА, журнал культурного, суспільного й політичного життя. II. число. Львів, листопад 1926. Рік видання IV. Видавець і відповідальний редактор: Степан Рудик. Зміст: П. Тичина: Вітер з України. Гр. Шумський: Вітер з України. Життєва революція. К. Цеткін: Пролетарська мораль і полове питання. О. Стефановський: На мавіцях українського соціал-опортунізму. Стецький: Буря в Англії. 3 життя Заходу. Політика. Господарське життя. Робітничий рух. Професійний рух. Тихон: Ю. Крук-Мазепинськ. Дурні діти. В. О.: Нарис економічної географії.

«СВІТ», ілюстрований журнал. ч. 21. I. листопада. Зміст: І. Каміньський: Місяць книжки. Р. Куліничов: Осінній триптих. І. Яремський: На курорті. М. Рудницький: Про нашу книжку злочинів правді каліка. І. Волин: Душа промислів. В. Атаманюк: Спогади. Перша жінка Індії. Іван А. Крушельницький: Вона і він. Д. Козій: На піддоріжжя. А. Я.: Невідомий замах на Миколу П. О. Маковей: 3 недрукованих поезій. Ярослав Верхлішкі: Баба. Переклад Іван Ставничий. Жорж Санд: Мала Фадета (роман). 16 ілюстрацій.

«НАША БЕСІДА», ілюстр. двотижневик. Варшава, 5. листопада, ч. 21. Зміст: В. Некрашевич: Шукана матір. В. Островський: Політики, повість. Т. Довгалі: Попад воду (вірш). Л. Л.: Роковини великої втрати. Б. Вронський: Природні багатства Волині. І. Шумський: Осін. В. Павлович: Паутина розсвинення кс. Гушина. Семен Любарський: Місто Городло. А. Савчук: Валерія літерат. кумарів. Б. Монкевич: Українська пісня за кордоном. Література, мистецтво, наука.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, Місячник. Рік II. Ч. 9—10. Зміст: Від Редакції. — Д-р А. Гатлик: Про господарську сторіку філятелі. — Д-р В. Ониськевич: Спекуляція в філятелі. — В. Кіпріан: Філятелістичні округи (ілюстр.). — М. Ципріянович: Ріжники у «Масарикових марках». — В. Саложников: До полеміки про нар. видання Київ III. (по нм.). — Е. Вировий: Україна в новому «Зенфі» (по нм.). — Д-р Іа. Німчук: Ювілейні марки Франка (зі знімкою). — Дрібні вісті. — Українські збірники на марочних виставах в Європі в рр. 1921—1925. — Нові марки. — Бібліографія. — 3 філятелістичних журналів. — Оголошення. — Адреса: Wien XVIII., Dornbachgasse 135.

ОПОВІСТКИ.

«Український Національний Хор» під управою Дмитра Котка: Неділя 14. XI. — Копичинці. Понеділок 15. XI. — Чортків. Второк 16. XI. — Тулусте. 1-2

Товаришки з семінаря У. П. Т. у Львові, котрі адали матуру в 1916 році, прохую негайно при дати свої адреси в під-порозуміння щодо товариського Зїзду. Хто знаєби адресу Марійки Степанівної або П. Ониськевич, хай долучить до своєї на адресу: Меліяна з Гелік Гелікова, Львів, вул. Чарнецького 26, 894 2-3

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ.

ХТО може твердити, що існують ліпші цукорки, як «Фортуни Нозой», той або не має смаку, або не їсть цукорки. 906 1-2

МІД патока, густий, чистий, ліпший, десертний з власної найбільшої галицької паски висилє за посильністю 5 кг. 16 зол., 10 кг. 30 зол., 20 кг. 59 зол. враз з блянською оплатою. Евген Білинський Збараж. 527 9—10

1 зол. 50 сот. коштує одла ложка, або вики з хінського срібла у Мандля Коперника 14. Проти кіна Коперник. 681 6) 8—?

КАНДИДАТ нотаріальний з правом суб-ституції пошукує посади. Зголошення до адміністрації під «Нотар». 858 3—3

ІСПИТОВАНИЙ дик, самітний може вести хор, пошукує посади дяка. — Олександ Галушак, Половина пошта Шавне. 903 1-1

ПРИЙМУ на мешкання з харчем дві пані-ночки з мисцях клас, фортепан, близько трамваю 4. II. — Гіпсова 46. Зухаєвичева. 902 1-2

УНЕВАЖНЮЄТЬСЯ пропавший з кооперативних актів господарсько-споживчої Спільн. «Злука» кооп. з обмеж. пор. в Тустовичах гаранційний вексель на суму зол. 500 (п'ятсот), підписаний п. Петром Вітвицьким. 901 1-1

ОГЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

ВКАЗІВКИ

для будучих гімназійних абітурієнтів і для родичів; матеріал до дискусії на тему нашої шкільної політики:

Vademecum
Українського студента

Замовляти у всіх книгарнях надсе-904
люючи 1-20 зол. 1-1

Перльмуттера Ультрамарина

(СИНКА)

є безумовно найліпшою і найви-датнішою фарбою до білля, вапна і малярських цілей. Відзначена на виставах золотими медалями в Брукселі і Медіолані. 92 13—48

Ева Бірнбавм

приймає всілякі роботи з обсягу гафту і шиття білля — Львів, вул. Бернштайна ч. 5 в подвір'ю на ліво II. п. — Виконала най-старанніше та по дуже низьких цінах. 899

ВАЖНЕ для ПТ. СТОЛЯРІВ

Склад формирів і диктів в величій виборі. 900 Ціни конкурентні. 1-3
вул. Спонецька 20 в подвір'ю.

Вже вийшла друком «Рідної Школи» і продається у всіх книгарнях ОМЕЛЯНА ТЕРЛЕЦЬКОГО 871 3—3

ЕЛЕМЕНТАРНА ГЕОГРАФІЯ

для I. кл. середніх і 5. кл. всенародніх шкіл.

Ціна примірника 2-80 зол. :: ::

Головний Склад в Книгарні «Рідної Школи», Львів, Руська 3.

Вже продаються: В. Липинського:

„Листи до братів хліборобів“ (628 сторінок друку) по зол. 9.—.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка 891
Львів, Ринок ч. 10.

РІК ОСНОВАННЯ 1899
М. А. Аугустин

Магазин футер
Львів, Рутівського 7.
приймає всілякі роботи, вхолодні в обсяг кушнірства, як також поручає: футра мужські і жіночі, мі-стові і подорожні, куртки, саники, шапки, босі і т. п. в величій виборі. 565 9-10

Футра всілякі виконуює солідно, дешево і точно.

Робітня ФУТЕР
794 **Кароля Ширеда**
Санаторська 10. 7—10

НЕДУГИ ЛЕГЕНІВ

Чухотка легенів, є немолана і що року, не роблячи ріжників в віці, серед розу і стаку, косить мільйони людей. При побороваванні грудних недух брехіти, апертого кашлю і т. п. приписують лікарі „BALSAM THIOCOLAN AGE“ який улекшує виділюванню флегм, скріплює організм і самопочуття неадужого, збільшує вагу тіла і усуває кашель. „Balsam Thiocolan Age“ (змарк. Когут) Рег. Мін. Публіч. Здор. Чч. 294 і 295. 728 6) продають Аптеки. 10—24

Найбільш упевнений біля голови

усувають оригінальні порошки з «когута» 728 а) ком. 26—3

УСТАВ БОГОСЛУЖЕНЬ на р. 1927.

о. О. Горчинського
накладом свящ. коопер.
„ВЛАСНА ДОПОМОГА“ вже появилася і висилється по ціні 4 з'00 зол. Наклад Устава невеликий. При спілє-них замовленнях може його не стати! Тому проситься П. Т. Духовенство о негайні замовлення на адресу: Коопер. „Власна Допомога“, Львів, вул. Корняків 1/II. Чехоса копто: Варшава 153.292. 886 2—2

На Михайла

папіросні з прав. срібла в найновіших фасонах від 25 зол. у Мандля, Коперника ч. 14 895 проти кіна Коперник 2-4

Найновіші плащі і сукні

ЦЕЦІЛІЯ ГАН
Львів, площа Смальки ч. 1а.
проти кіна «Марусенька» поручає також власну роботу. 610 9—10
Повікші в сплатах.

бо він є наглядною, стихійною потребою нашого життя. А що є стихією, що становить природну потребу, того не можна припинити чеприродними, винятковими засобами. Приноровлення дотеперішніх прийомів з боку влади може тільки відбутися на його чисельності і зблизити проблем, що творять його порядком наряд.

Змаганням відповідальних керівників Українського Національно-Демократичного Об'єднання є надати Народньому Зіздову якнайповніший і дієво найамістивіший характер, привернути позитивний зміст передвоєнних конгресів, піднести його знову до рівня нашого національного парламенту.

Теперішній час особливо вимагає вдумчивого, вельми відповідального розгляду й оцінки нашого сучасного положення.

Жіночі модні матер'яли Шовки, Полотна Мужеськ' сукна

1670

64-7

випуск 1926

ФІРМА
РОМАН

ЗУБИК

Львів Галицька 16

нашим національним парламентом стоять великі завдання і ще більші обов'язки. Українське Національно-Демократичне Об'єднання завдяки енергії і посвяті проводу — на протязі свого майже півторарічного існування довершило — можна сміло сказати — чудес. Віддаючи на цьому місці належну дань нашому національно-політичному проводу, годиться зазначити, що його рухливість не булаб дала таких величавих вислідів, якби не всецільність національної ідеї, яка є головним товчком і двигуном нашої народньої організації.

Під прапором цієї всецільної, всенародньої, творчої ідеї Українське Національно-Демократичне Об'єднання в розмірно короткому часі, поборюючи величезні труднощі, відбудувало свою організацію в Галичині, порівнюючи передвоєнному стану, або навіть перевищуючи його. Звертаючи майже всю свою увагу на галицький терен, Об'єднання мало помітними організаційними успіхами може похвалитися на північно-західних українських землях, тільки тут і там перекидаючи свою організаційну сітку.

Колиб хто-небудь хотів з того приводу робити заміти дотеперішньому проводу Об'єднання, то при тому, будучи об'єктивним, мусів би тямити на одно: Українська національна демократія, що несла на своїх плечах майже виключно тягар боротьби й оборони, одночасно була тим фронтом, на який постійно були звернені всі наступні противники. У висліді нашої національно-політичної невдачі національна демократія ділила долю всіх борців, знесилених і розбитих у великому змаганні. Тому перебівши до об'єднання національний табор, керівники УНДО в першу чергу звернули увагу на відбудову організації там, де вже вона існувала. Очевидно тут не йшло лише про відбудову організації, але й про її закріплення. Тим слід пояснити слабкі організаційні успіхи Об'єднання на Волині і Холмщині.

Тепер, як уже згадано, на головному терені організації відбувається. Завданням найближчого Народнього Зізду буде виповнити її творчим амістом, а обов'язком будучого проводу докінчити розснування організації сітки на північно-західних землях, включаючи в свій широкий горизонт цілість потреб і змагань нашої.

Коли Народній Зізд називаємо національним парламентом, то зійди наших освітніх, культурних, економічних і інших осередків установ, є парламентарними комісіями, в яких розглядається поодинокі ділянки нашого життя. Досі той зв'язок між парламентом і комісіями є — правду кажучи — дуже слабкий і хиткий. Друга, поорганізаційна фаза нашого національного життя повинна бути висловом його єдності і суцільності. Зовсім природно, що тоді і зв'язок між парламентом і комісіями повинен бути тісніший і ціліший. Від роздрібності і партикуляризму поодиноких ділянок нашого життя — до суцільності, до синтети! — ось імператив на найближчу мету.

Радянська Україна.

З економічних проблем.

З приватного л. ст. що прийшов від вернутого недавно на Україну визначного українського громадянина до знайомого нашої редакції, вибираємо отсі цікавіші місця:

«Ви повинні сюди вертати негайно. Роботи тут багато і то, звичайно, особливо для Вас. З матеріального боку Ви моглиб добре стояти, бо Ви „спеці“, а всілякі спеці тут дуже гарно платіть. Ось проф. О. за 8 годин тижнево має 200 карб., а як спец у вишній раді сільського господарства

Як хочеш справді купити дешево і добре

ОКУЛЯРИ і ЦІКЕРИ

Іди до Ф-ми 620 4-20

ЛЕВ АГІЕЛЬ і С-на
Львів, вул. Періонів ч. 1.

400 карб. У цій раді він має лиш порад (економіч.), а теле занятій виключно „Дипломатом“. Ця Дніпровська електронна станція буде створена на порогі. Не бачимо значущого значення для України. Подумайте тільки: кошти роботи обчислені на 120 мільйонів карбованців, себто 60 мільйонів доларів. До здійснення цього є англійського проекту радянський уряд і Харків береться власними силами, відкрити всі пропозиції в цій справі різні американські та західно-європейські капіталісти.

Щодо кооперації, то вона тут є загальною справою. Все тільки й думає про неї. Кооперація справді захоплює собою чимраз ширші круги.

З приватних підприємств повернено мільярску промисловість на 90 процент попереднім прив. власникам. У тому числі всі млини, що не мають валів; млини з різноманітними зовсім не торкують. Повернено також ті млини, що мають різні калібри та два валівальні.

Дрібні фабрики та майстерні працюють як приватні підприємства. Великі фабрики та підприємства є власністю держави, але й вони піддаються в аренду приватним особам на означений термін. З цього така висновок, що коли й є приватні підприємства, то вони в більшості в українських руках. Менші камієні передали теж власникам.

В торговельних приватних підприємствах у більших містах України мало заняті: там головню Жиди й Москалі, як дуже вороже ставляться до української особливості останні. Жидівське й елементи піддається українській державі, але постійно й певно. Мені особисто вже кілька разів приходилося обговорювати за це з Москалями. Уряд переводить українців рішучо й послідовно. Директором Всеукраїнської Комісії для українзації є проф. Васильківський з Каміньки.

Вищі школи українізовані найкраще в Києві. Друге місце займає Харків, а останнє „мама“ Одеса. До неї вислають радо Галичан, щоб вони там українізували публіку, бо вони в тому напрямі випробовували робітників. У вищих школах Полтави й Каміньки всі професори викладають свої дисципліни в українській мові.

Наш дядько почуває себе незалежно, але все нарікає, що дорога мануфактура. Нарікання оправдані. Бо населення ходить одверте й босе. Інтелігенція живе так-ж порівнюючи незалежно, хоч, розуміється, відчуває різні недостачі. Інтелігенція широко допомагає справі українзації, як загальною справою будови української державності.

Український Червоний Хрест.

Є це поважна культурно-гуманітарна громадянська організація, яка має 412 філій на місцях, що об'єднують 122.574 членів (по даним на 1. сіня 1926 р.). Під надзором Червоного Хреста було минулого року 43 диспансері і 5 санаторії для туберкульозних, 1-4 амбулаторії та пошківні, 38 консультацій для породілчань, 113 діточих заходонок, 15 ідален для безробітних, 13 лікарень і багато інших медичних та санітарних установ, як аптеки, лазні, лабораторії і т. п. Бюджет Червоного Хреста на 1925/6 рік вносить 3 мільйони 50 тис. карб. — Червоний Хрест ілюстра, як ми свого часу інформували, на допомогу голодуючим селянам Західної України 40 тис. карб. і вислав сюди 43 тисяч пудів зерна.

З. КУЗЕЛЯ.

Проф. д-р Раймунд Фридрих Кайндль.

З приводу 60-ліття уродин.

Для 31-го серпня ц. р. святкував професор грацького університету д-р Р. Ф. Кайндль свої 60-ті уродини й був предметом сердечних і щирих привітань німецькими вченими і письменниками. А що проф. Кайндль має теж чималі заслуги і для української науки, тому й дозволю собі присвятити йому кілька слів на сторінках нашого часопису.

Проф. Кайндль, якого родина перед сто роками емігрувала з Долішньої Австрії на Буковину, уродився в Чернівцях і виріс серед українського оточення на Буковині, яку покинув швидко підчас війни, в 1915-тому році, прийнявши катедру австрійської історії на грацькому університеті. Знаючи місцеві мови, Кайндль дуже скоро, ще в молодісній віці, зацікавився історією та етнографією свого рідного краю. Ця цікавість, як згадує він сам у своїй „Історії Чернівців“, пробудилася в ньому ще в батьківському домі, піддержувана з одного боку стародавньою домовою обстановкою, а з окрема книжками та малюнками талановитого батька й живими оповідаваннями матері і старших від нього братів та сестер, з другого ж боку впливами дальшого оточення, між инших буковинського історика Ф. Вікен-Гаваря. Вона залишилася у нього і надалі, хоч пильніше предмет його студій розширився поза границі Буковини й замишкуючих її

народів і охопив життя й буття німецького населення цілого Прикарпаття (Галичини, Буковини, Мадярищини й Румунії).

Покінчивши університет у Чернівцях, де його батько довгий час учителював у реальній школі, а потім у мужеській учительській семінарії, присвятився Кайндль спеціально історичним студіям та доповнивши свою фахову освіту у віденському Інституті „*Historisch-ethnographische Gesellschaft*“, став у 1893-ому році приватним доцентом, а в 1901-ім значаїшим професором австрійської історії у черновечкому університеті.

Перші свої праці присвятив Кайндль своєму рідному місту і країні. В 1888 (і 1903-ім) році появляється його „Історія Буковини“ (*Geschichte der Bukowina*), в 1895-ому його перша ілюстрована „Landeskunde“, а в 1908-ому, з приводу шістдесятого ювілею і 500-літнього існування Чернівців, його *Geschichte der Stadt Czernowitz*, які зробили йому славу доброго місцевого історика.

Проф. Кайндль був типом живого вченого, що не за опанував а самі тільки книжки й матеріали, але залюбки студіював свою територію, стараючись пізнати її якнайдокладніше при допомозі подорожей, розкопок, збирання матеріалів і т. д. З великим зацікавленням займався при історичними розслідуваннями Буковини й завдяки цьому, як консерватор „Центральної Комісії для р. слівів мистецтва та історичних пам'яток“, часто обїздив Буковину, провадив розкопки сам або до спілки з Ромсторфером, або призначував чужих робіт (напр. у Шиншині) і збирав й замишування предмети розко-

пок, особливо в часів мазьованої кераміки, започагаючи ними місцевий та віденський музей. Для цього Кайндль не жалув ні грошей, ні труду і його часті звідомлення в „Записках Центральної Комісії“ приносили завжди доволі цікавого матеріалу для пізнання передісторичних часів Буковини.

Таксамо як член Центральної Архівної Ради розсліджував він пильно місцеві й чужі архіви та збирав урядових і приватних документів і використовував їх у своїх загальних історичних працях і в цілому раді спеціальних, локальних праць, що переважно дотикають Буковини й мають вартість і для нашої науки. Сюди належать його праці про „Царя Йосифа і його відношення до Буковини“, про „Царські подорожі по Буковині“, про „Події 18 9 і 1848-ого року на Буковині“, про „Підданці обставини на Буковині“, а особливо його „Студії про географічний розділ поселень на Буковині“ (*Geographische Studien über die Siedlung der Bukowina*), вид. 1892 і праця „Das Ansiedlungswesen in der Bukowina mit besonderer Berücksichtigung der Deutschen“ (1902).

Проф. Кайндль звернув теж підчас своїх частих подорожей по Буковині, Галичині й північній Мадярищині, які робив часто з доручення віденського „Антропологічного Товариства“, скоро увагу на конечність і користь етнографічних і фольклорних студій і тому раз до збирав і огороджував раз-по раз етнографічний матеріал. Вони дотикають в першій лінії Українців, а до окрема Гуцульщини й розкинені по всіх журналах і часописах (напр. „Mitteilungen der Anthro-

pologischen Gesellschaft“, „Mitteilungen der Oecumenischen Gesellschaft“, „Oecumen“, „Etnographischer Zirkel“, „Buchenwald“, „Jahrbuch des Balkan, Landesmuseums“ і т. д.) та використані в двох його більших працях „Die Kuthenen in der Bukowina“ 2 частини (1889) і „Die Huzulen“ Чернівці (1893). За ті праці Кайндль був іменований в 1914-ім році дійсним членом Наукового Товариства імені Шевченка у Львові, а якого виданнях брав і перед тим участь.

Кайндль писав теж і про інші народи, замишкуючі Буковину, про Жидів, Польків, Румунів, Липован і Циган, видав збірку німецьких народних пісень з Буковини (*Deutsche Volkslieder aus der Bukowina*, 1909) і всім тим матеріалом покористувався у своїм підручнику етнографії „Die Volkskunde, ihre Bedeutung, ihre Ziele und ihre Methode“ (Відень 1903), до чого належить і його пізніша ректорська промова „Geschichte und Volkskunde“ (1912).

Від 20-я літ працював Кайндль з великим замишуванням над історією і колонізацією Німців у Прикарпатті і вважається сьогодні на цьому полі найкращим спеціалістом, як автор цілого ряду спеціальних праць, що мають вартість і для нашої науки, особливо ж цим

*) Geschichte der Deutschen in Ungarn (1912), Deutsche Siedlung im Osten (Stuttgart 1913), Die Deutschen in Ostkarpaten (Bibliothek des Ostens I, Leipzig 1915), Die Deutschen in Galizien und der Bukowina (A gewählte Geographie IV, I. Frankfurt 1916), Die Ansiedlung der Deutschen in den Karpathenländern, ein Quellenbuch (1917), Deutsche Ansiedlung an den unteren Donau (Prag 1917) і ин.